

Läkemedelsordination enligt Generellt Direktiv

Generellt direktiv är beslut om läkemedelsbehandling som gäller patienter på en viss vårdenhets och vid särskilt angivna tillstånd (HSLF-FS 2017:37).

Vårdenhet avser vårdavdelningar, mottagningar och hälsocentraler i regionen.

Endast läkare får utfärda generella direktiv om läkemedelsbehandling.

Ett generellt direktiv ska vara skriftligt och innehålla uppgifter om;

- läkemedelsnamn, läkemedelsform, styrka.
- dosering, maxdos, administreringsätt.
- indikationer och kontraindikationer.
- antalet tillfällen som läkemedlet får ges utan att en läkare kontaktas.
- generella direktiv om läkemedelsbehandling ska utfärdas restriktivt och omprövas återkommande.
- för patient som återkommande behöver läkemedel genom generellt direktiv, bör stående ordination övervägas.

Anvisningar om ordinationerna ska finnas i enhetens lokala instruktion för läkemedelshantering. Introduktion till nyanställda ska ges av enhetens ansvariga. En nyutbildad och/eller oerfaren sjuksköterska behöver förvärva kunskap om patienters olika sjukdomstillstånd för att kunna göra en bedömning, om läkemedel är lämpliga att ge enligt generellt direktiv, eller om en läkare ska konsulteras först.

Iordningställande, administrering eller överlämnande

Innan läkemedel iordningställs och administreras eller överlämnas till en patient ska en sjuksköterska;

1. göra en bedömning av patientens behov av läkemedlet och dokumentera detta i journalen samt kontrollera att patienten inte har läkemedlet redan ordinerat.
2. kontrollera läkemedlets indikation och kontraindikationer.
3. innan iordningställande, administrering eller överlämnande utföra kontroller om patient-ID, läkemedelsnamn, form, styrka, dos, administreringsätt och antal tillfällen det får ges mot det generella direktivet.
4. Icke legitimerad personal i ambulanssjukvården och räddningstjänsten får iordningställa och administrera medicinsk oxygen till en patient utan att en sjuksköterska har gjort en behovsbedömning enligt ovan.
5. Det administrerade läkemedlet ska framgå i läkemedelsjournal, *Utdelningsvyn* eller ambulansjournal.

Uppföljning

- Ordinerade läkemedelsbehandlingar ska följas upp av läkare.
- Vid användande av COSMIC *Utdelningsvy* visas givna läkemedel under rubriken *Generellt direktiv* i 24 timmar efter administrering (undantag finns), därefter återfinns de i avslutade behandlingar. I *Läkemedelslistan* och *Receptöversikten* visas administrerade läkemedel under rubrikraden *Vid behov* med ikonen "notisblad med grönt sidhuvud" . Läkare måste aktivt titta efter detta för att få en samlad bild av läkemedelsbehandlingen. Sjuksköterska ansvarar för att meddela läkare om patientens uppkomna behov.
- I läkemedelsjournal på papper framgår de givna läkemedlen vid *Tillfällig ordination*, läkare signerar att denne tagit del av behandlingen

Utlokaliserade patienter

Generella direktiv gäller inte vid vård av utlokaliserad patient, läkarkontakt behöver tas. Läkare bör ta ställning till patientens eventuella behov av läkemedel som kan behövas innan överflyttningen av patient sker och ordinera vid behov.

Skapa ordinationer och dokument för generellt direktiv

På sikt kommer alla enheter i regionen ha generella direktiv inlagda i COSMIC läkemedelsmodul för administrering via *Utdelningsvyn*.

Oberoende om pappersjournal, elektronisk utdelningsvy eller om dokumentation i journalanteckning är den rutin som för närvarande används vid dokumentation av administrerade läkemedel, ska

- den skriftliga ordinationen dokumenteras enligt regionens *Mall för generella direktiv*.
- enheternas generella direktiv vara utformade utifrån författningsmässiga krav.

Läkemedelsenheten kommer att förvalta de generella direktiven:

- Upphandlade och rekommenderade läkemedel tas i beaktande, och en harmonisering av doser och kontraindikationer sker löpande.
- En samordning av till exempel terminologin kring indikationer görs löpande för att anpassa till överförandet i COSMIC.
- Vid enheter som använder *Utdelningsvyn* läggs de generella direktiven in i i COSMIC:s läkemedelsmodul.
- Generella direktiv skapas av Läkemedelsenheten, enligt mall i Centuri.

Verksamhetens uppgift:

1. Skicka sina önskemål till FBL Läkemedel Region JH, lakemedel@regionjh.se.
2. Därefter granska och godkänna det returnerade och färdiga dokumentet.

Verksamheten äger innehållet medan Läkemedelsenhetens medarbetare äger dokumentet.

Det skriftliga dokumentet utgör originalhandling för ordinationer enligt generella direktiv. I COSMIC kommer ordinationerna att återfinnas för användande i *Utdelningsvyn* genom klick på fältet *Generella direktiv* eller i fliken *Ny...*

Ansvar för att generella direktiv utfärdas på ett patientsäkert sätt

- Verksamhetschefen ansvarar för om generella direktiv är tillämpligt att använda och att rutiner för utfärdande är kända i verksamheten.
- Läkare med utdelat uppdrag t.ex MLU/MLA/läkemedelsansvarig läkare ansvarar för utfärdande av ordinationer enligt generella direktiv.
- De generella direktiven hålls aktuella genom revidering varje år.
- Ansvar för den årliga revideringen ligger på verksamhetschefen, eller annan av denne utsedd person. Läkemedelsenhetens medarbetare kan initiera revidering för att upprätthålla COSMIC läkemedelsmodul.

Beslut om arbetsgång taget i Styrgrupp läkemedel 190417.